

**POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE PYRZYCKIM
NA LATA 2011 – 2015**

I. Charakterystyka obszaru działań.

Powiat Pyrzycki położony jest w południowo-zachodniej części województwa zachodniopomorskiego, w odległości 46 km od Szczecina i 150 km od Berlina.

Powiat ma charakter typowo rolniczy i prawie 80% jego powierzchni stanowią użytki rolne, jest to obszar typowo wiejski słabo rozwinięty pod względem gospodarczym i społecznym, którego cechami dominującymi są bezrobocie i bieda.

Obejmuje sześć gmin: Pyrzyce, Lipiany, Przelewice, Warnice, Kozielice i Bielice.

Na jego terenie znajdują się dwa miasta: Pyrzyce i Lipiany. Stolicą powiatu jest miasto Pyrzyce.

a) ludność ogółem w powiecie	40.285 osób, w tym :
- osoby w wieku 15 lat i więcej	33.859 osób
- dzieci do 14 lat	6.426 osób
b) osoby niepełnosprawne	5.669 osoby, w tym :
- osoby w wieku 15 lat i więcej	5.553 osoby
- dzieci do 14 lat	116 osób

Wykaz instytucji i organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Pyrzyckim:

- 1) Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, koło w Pyrzycach,
- 2) Polski Związek Niewidomych Oddział Terenowy w Pyrzycach,
- 3) Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Terenowy w Pyrzycach,
- 4) Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i ich Przyjaciół „Silni Razem”
- 5) Stowarzyszenie „Fabryka Dobrego Czasu”
- 6) Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Terenowy w Lipianach,
- 7) Związek Emerytów i Rencistów Pożarnictwa Rzeczypospolitej Polskiej Koło w Pyrzycach,
- 8) Związek Inwalidów Wojennych, Oddz. Terenowy w Lipianach,
- 9) Polski Komitet Pomocy Społecznej Oddział Terenowy w Warnicach,
- 10) Polski Komitet Pomocy Społecznej, Oddział Terenowy w Lipianach,
- 11) Polski Komitet Pomocy Społecznej Oddział Terenowy w Pyrzycach,
- 12) Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Resortu Spraw Wewnętrznych RP w Pyrzycach,
- 13) Stowarzyszenie Chorych na Cukrzycę, Oddział Terenowy w Pyrzycach,
- 14) Stowarzyszenie Polaków Poszkodowanych przez III Rzeszę, Oddział Terenowy w Pyrzycach,
- 15) Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyrzycach,
- 16) Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipianach,

- 17) Ośrodek Pomocy Społecznej w Przelewicach,
- 18) Ośrodek pomocy Społecznej w Warnicach,
- 19) Ośrodek Pomocy Społecznej w Kozielicach,
- 20) Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielicach,
- 21) Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Pyrzycach,
- 22) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Eskulap” Spółka z o.o. w Pyrzycach
- 23) Niepubliczny Specjalistyczny ZOZ „Multimed” w Pyrzycach,
- 24) Samodzielny Publiczny ZOZ Lipiany ul. Myśluborska 3,
- 25) Samodzielny Publiczny ZOZ Przelewice 98,
- 26) Samodzielny Gminny ZOZ Warnice 38,
- 27) Niepubliczny ZOZ Bielice ul. Jana Pawła II 34

Instytucje o zasięgu powiatowym:

- 28) Szpital Powiatowy w Pyrzycach,
- 29) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach,
- 30) Powiatowy Urząd Pracy w Pyrzycach,
- 31) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pyrzycach
- 32) Dom Pomocy Społecznej w Pyrzycach z filią w Lipianach i filią w Żabowie,
- 33) Warsztaty Terapii Zajęciowej w Nowielinie,
- 34) Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy w Nowielinie,

II. Formy niezbędne do prawidłowej realizacji zadań skierowanych do osób niepełnosprawnych.

1. Zespół Koordynacyjny Programu

- a) zapewnienie na poziomie powiatu sprawnej koordynacji działań,
- b) zapewnienie przekazu informacji,

2. Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych,

- a) inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz realizacji praw człowieka,
- b) opiniowanie projektów skierowanych do osób niepełnosprawnych.
- c) ocena realizacji programów,

3. Działalność informacyjna i promocyjna – z włączeniem j, lokalnej telewizji kablowej prasy i lokalnego radia.

- a) opracowanie i rozpowszechnianie informatorów i ulotek ,
- b) zamieszczanie informacji i ogłoszeń na stronach internetowych i w lokalnych mediach.

4. Szkolenia

- a) szkolenia służb i kadr pracujących z osobami niepełnosprawnymi,
- b) szkolenie członków rodzin, opiekunów, wolontariuszy w zakresie przygotowania do pracy z osobami niepełnosprawnymi.

III. Priorytetowe obszary działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Pyrzyckim.

- a. Profilaktyka i oświata zdrowotna w połączeniu z wczesną interwencją i przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym związanym z powstaniem niepełnosprawności
- b. Zaspokajanie indywidualnych potrzeb osób, wynikających z faktu niepełnosprawności, wieku, sytuacji rodzinnej oraz innych uwarunkowań.
- c. Umożliwienie osobie niepełnosprawnej funkcjonowania w najbliższym środowisku - w domu i w rodzinie.
- d. Umożliwienie osobie niepełnosprawnej funkcjonowanie w społeczności lokalnej.

Obszar 1

Profilaktyka i oświata zdrowotna w połączeniu z wczesną interwencją i przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym związanym z powstaniem niepełnosprawności

1. Ogólny opis stanu, do którego dążymy:

Dążenie do zminimalizowania lub wykluczenia czynników powodujących niepełnosprawność, a w przypadku powstania niepełnosprawności, jak najwcześniejsze interweniowanie (diagnostyczne i terapeutyczne) przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym.

2. Zadania, których realizacja służy osiągnięciu celu:

- a) promowanie zdrowego trybu życia oraz wskazywanie na ryzyko związane z niewłaściwie prowadzonym trybem życia ,
- b) edukacja rodzin i otoczenia w zakresie profilaktyki
- c) minimalizacja szkodliwych czynników środowiska,
- d) poprawa opieki medycznej,
- e) badania profilaktyczne małych dzieci,
- f) specjalna opieka – w przypadku wykrycia objawów zaburzenia rozwoju,
- g) leczenie i ćwiczenia korekcyjne,
- h) dodatkowe badania,
- i) pogłębiona diagnoza w przypadku podejmowania w sytuacjach definitywnego stwierdzenia zaburzeń rozwojowych i wad,
- j) leczenie i rehabilitacja lecznicza osoby niepełnosprawnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci w wieku od 0 do 7 roku życia,
- k) pomoc terapeutyczna osobie niepełnosprawnej i jej rodzinie w trakcie leczenia i rehabilitacji leczniczej, a także po ich zakończeniu,
- l) ułatwianie osobie niepełnosprawnej adaptacji do otoczenia,
- m) zapewnienie osobie niepełnosprawnej nauki codziennego życia i funkcjonowania z niepełnosprawnością w zwykłych warunkach,
- n) umożliwienie korzystania przez osobę niepełnosprawną i jej rodzinę z pomocy terapeutycznej, mającej na celu łagodzenia stresu spowodowanego zetknięciem się z problemem niepełnosprawności w rodzinie.

3. Sposoby realizacji zadań, realizatorzy i terminy realizacji:

- a) *Uruchomienie i działanie zespołu antykryzysowego składające się z profesjonalistów (lekarza, psychologa, rehabilitanta, pedagoga specjalnego, pracownika socjalnego, itp.) oraz osób niepełnosprawnych wykorzystujących swoje doświadczenie życiowe*

Realizator: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach - termin realizacji - lata 2011 - 2015.

b) *Prowadzenie wczesnej interwencji kryzysowej*

Realizatorzy: Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Koło w Pyrzycach, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pyrzycach - termin realizacji- lata 2011 – 2015.

c) *Szkolenia kierowane do osób niepełnosprawnych i ich rodzin dotyczące profilaktyki, wczesnej interwencji, możliwości radzenia sobie w sytuacji kryzysowej spowodowanej niepełnosprawnością członka rodziny*

Realizatorzy: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pyrzycach, Organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych, Specjaliści służby zdrowia - termin realizacji – lata 2010 – 2015.

d) *Indywidualny instruktaż kierowany do osoby nie potrafiącej poradzić sobie z nową sytuacją życiową spowodowaną niepełnosprawnością*

Realizatorzy : Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Pracownicy socjalni ośrodków pomocy społecznej z terenu zamieszkania osoby niepełnosprawnej - termin realizacji – lata 2011 – 2015.

Obszar 2

Zaspokajanie indywidualnych potrzeb osób, wynikających z ich niepełnosprawności, wieku, sytuacji rodzinnej oraz innych uwarunkowań.

1. Ogólny opis stanu, do którego dążymy:

Zapewnienie osobom niepełnosprawnym wszechstronnej opieki życiowej, medycznej i rehabilitacyjnej.

2. Zadania, których realizacja służy osiągnięciu celu:

- a) umożliwienie dostępu do opieki i informacji medycznej oraz rehabilitacji i pomocy terapeutycznej,
- b) korzystanie z pomocy w pokonywaniu trudności życia codziennego,
- c) zaopatrzenie osób niepełnosprawnych w sprzęt umożliwiający mobilność i komunikację z otoczeniem (zaopatrzenie w niezbędne pomoce techniczne, w tym przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze), udzielanie pomocy w uzyskaniu niezbędnych środków egzystencji.

3. Sposoby realizacji zadań, realizatorzy i terminy realizacji:

a) *Rozpoznanie indywidualnych potrzeb osób niepełnosprawnych – tworzenie banku informacji*

Realizatorzy: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach, Ośrodki Pomocy Społecznej na terenie 6 gmin, Organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych - termin realizacji - lata 2011-2015.

b) *Gwarantowanie opieki i informacji medycznej*

Realizatorzy : Placówki służby zdrowia: Szpital Powiatowy, N.ZOZ „Eskulap” Pyrzyce, NS.ZOZ. „Multimed” Pyrzyce, SP. ZOZ Lipiany, SP ZOZ Przelewice, SG.ZOZ Warnice, N.ZOZ Bielice - termin realizacji – lata 2011 – 2015.

c) *Prowadzenie placówek zajmujących się rehabilitacją: Ośrodek Rehabilitacyjno - Edukacyjno-Wychowawczy w Nowielinie, Realizator - Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Pyrzycach,*

Dom Pomocy Społecznej w Pyrzycach, Realizator-: samorząd powiatowy -termin realizacji – lata 2011 – 2015.

d) *Prowadzenie placówek zajmujących się terapią: Gabinet Psychiatryczno - Psychologiczny w Pyrzycach, Dom Pomocy Społecznej w Pyrzycach, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna Pyrzyce, Punkt Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodziniew Pyrzycach, Realizator - samorząd powiatowy*

Warsztat Terapii Zajęciowej, Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy, Realizator – PSOUU koło w Pyrzycach, termin realizacji – lata 2011- 2015.

e) *Funkcjonowanie instytucji zajmującymi się opieką nad osobami niepełnosprawnymi: ośrodki pomocy społecznej na terenie 6 gmin, Realizatorzy zadania - samorzady gminne*

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach, Dom Pomocy Społecznej w Pyrzycach z siedzibą w Żabowie, Realizator zadania - samorząd powiatowy

termin realizacji – lata 2010 – 2015.

f) *Udzielanie dofinansowania do pobytu na turnusie rehabilitacyjnym Realizator zadania - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach*

termin realizacji : lata 2012 – 2015.

g) *Udzielanie dofinansowania do zakupu sprzętu ortopedycznego i środków pomocniczych*

Realizator zadania - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach

termin realizacji : lata 2011 – 2015.

h) *Udzielanie pomocy finansowej i materialnej*

Realizatorzy zadania - gminne ośrodki pomocy społecznej

termin realizacji : lata 2011 – 2015.

Obszar 3

Umożliwienie osobie niepełnosprawnej funkcjonowania w najbliższym środowisku – w domu i w rodzinie.

1. Ogólny opis stanu, do którego dążymy:

Zorganizowana pomoc osobie niepełnosprawnej i jej rodzinie w rozwiązywaniu problemów dnia codziennego. Przystosowane środowisko domowe do maksymalnie samodzielnego funkcjonowania.

2. Zadania, których realizacja służy osiągnięciu celu:

- a) rozwijanie pozainstytucjonalnych form pomocy i wsparcia,
- b) likwidacja barier architektonicznych i urbanistycznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej,
- c) likwidacja barier w komunikowaniu się w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej,
- d) zorganizowanie pomocy organizacyjno-prawnej w zakresie przystosowania miejsca zamieszkania dla potrzeb osoby niepełnosprawnej

3. Sposoby realizacji zadań, realizatorzy i terminy realizacji:

- a) uruchomienie sieci usług socjalnych w oparciu o społeczność lokalną – powołanie do życia grupy wsparcia przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach

Realizatorzy zadania : *Wolontariusze (w tym szczególnie młodzież); koordynator PCPR w Pyrzycach;*

termin realizacji: lat 2011 - 2015

- b) *Prowadzenie działalności zespołu doradczego, pomagającego w rozwiązywaniu indywidualnych problemów konkretnej osoby niepełnosprawnej*

Realizatorzy zadania : zespół doradczy w skład którego wchodzi specjaliści (lekarz, psycholog, prawnik, pracownik socjalny itp.)w zależności od potrzeb;

termin realizacji : lata 2011 – 2015.

- c) *Dofinansowanie zadań z zakresu usuwania barier architektonicznych i urbanistycznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej*

Realizator zadania : Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach;

termin realizacji : lata: 2012 -2015.

- d) *Dofinansowanie zadań z zakresu usuwania barier w komunikowaniu się w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej*

Realizator zadania : Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach;

termin realizacji : lata: 2011 –2015.

- e) *Organizowanie środowiskowych domów samopomocy*

Realizatorzy zadania : samorządy gminne;

termin realizacji : lata: 2011 – 2015.

Obszar 4

Umożliwienie osobie niepełnosprawnej funkcjonowania w społeczności lokalnej

1. Ogólny opis stanu, do którego dążymy:

Przystosowane środowisko lokalne do potrzeb osób niepełnosprawnych w takim stopniu, aby mogły one uczyć się, pracować, spędzać wolny czas, uczestniczyć w życiu społecznym w swoim miejscu zamieszkania.

2. Zadania, których realizacja służy osiągnięciu celu:

- a) tworzenie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej możliwości kształcenia się na równi z pełnosprawnymi rówieśnikami na wszystkich poziomach nauczania,
- b) zapewnienie możliwości nauki i rozwoju w środowisku rodzinnym i rówieśniczym,
- c) tworzenie osobom niepełnosprawnym możliwości zatrudnienia – przede wszystkim na otwartym rynku pracy lub w warunkach chronionych,
- d) likwidacja barier architektonicznych, urbanistycznych i w komunikowaniu się w obiektach użyteczności publicznej,
- e) dostosowanie infrastruktury komunikacji publicznej dla potrzeb osób niepełnosprawnych,
- f) wyrównywanie szans w zakresie możliwości spędzania wolnego czasu,
- g) ułatwienie kontaktów społecznych, zapobieganie izolacji poprzez zapewnienie możliwości uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej.
- h) Tworzenie podmiotów ekonomii społecznej (CIS, KIS, spółdzielnie socjalne)

3. Sposoby realizacji zadań, realizatorzy i terminy realizacji:

a) *Organizowanie integracyjnych grup przedszkolnych i klas integracyjnych na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjum na terenie gmin (w zależności od potrzeb)*

Realizatorzy zadania - samorzady gminne;

termin realizacji : lata: 2011 – 2015.

b) *Przystosowanie budynków szkolnych, w których realizowane jest nauczanie na poziomie szkoły średniej*

Realizator zadania – samorząd powiatowy;

termin realizacji : lata: 2011 – 2015.

c) *Poradnictwo zawodowe, szkolenia i przekwalifikowania*

Realizator zadania – Powiatowy Urząd Pracy w Pyrzycach, Powiatowe Centrum

Pomocy Rodzinie

termin realizacji : lata: 2011 – 2015.

d) *Współpraca z pracodawcami dotycząca możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych*

Realizatorzy zadania :

doradcy zawodowi na bazie PUP i PCPR w Pyrzycach;

termin realizacji : lata: 2011 – 2015.

e) *Uruchamianie stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy i w warunkach chronionych*

Realizatorzy zadania – Starosta Pyrzycki, pracodawcy;

termin realizacji : lata: 2011 – 2015.

f) *Udzielanie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub rolniczej*

Realizator zadania – Starosta Pyrzycki;

termin realizacji : lata: 2012 – 2015.

g) *Dostosowanie istniejących środków transportu publicznego do potrzeb osób niepełnosprawnych*

Realizatorzy zadania – przewoźnicy, organizacje pozarządowe, samorząd powiatowy, samorzady gminne,

termin realizacji : lata: 2011 – 2015.

h) *Uruchomienie sieci specjalnych mikrobusów dowożących dzieci i młodzież niepełnosprawną do szkoły, a osoby dorosłe niepełnosprawne do pracy oraz do miejsc rehabilitacji (szczególnie osoby z odległych wsi)*

Realizatorzy zadania – samorząd powiatowy, samorzady gminne, organizacje pozarządowe;

termin realizacji : lata: 2011 – 2015.

i) *Usuwanie barier architektonicznych i urbanistycznych oraz w komunikowaniu się w budynkach i miejscach użyteczności publicznej*

Realizatorzy zadania – samorząd powiatowy, samorzady gminne,

termin realizacji : lata 2011 – 2015.

j) *Organizowanie imprez artystycznych i sportowych o charakterze integracyjnym*

Realizatorzy zadania – samorząd powiatowy, samorzady gminne, organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych, szkoły i inne,

termin realizacji : lata 2011 – 2015.

k) Organizowanie turystyki dla osób niepełnosprawnych

Realizatorzy zadania - samorząd powiatowy, samorządy gminne, organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych, szkoły i inne;

termin realizacji : lata 2011 – 2015.

l) Organizowanie klubów zainteresowań

Realizatorzy zadania – organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych z wykorzystaniem gminnych domów kultury;

termin realizacji : lata 2011 – 2015.

ł) Organizowanie Klubów i Centrów Integracji Społecznej, oraz spółdzielni socjalnych

Realizatorzy zadania – organizacje pozarządowe, PUP, PCPR, gminne ośrodki pomocy Społecznej;

termin realizacji : lata 2011 – 2015.

Ewaluacja i monitorowanie programu

Program poddany jest monitorowaniu, polegającemu na systematycznym zbieraniu oraz analizowaniu ilościowych i jakościowych informacji na jego temat w aspekcie finansowym i rzeczowym. Monitorowanie ma na celu zapewnienie prawidłowości realizacji programu, bieżące wykrywanie nieprawidłowości oraz ich korygowanie.

Ewaluacja programu to ocena jakości realizacji programu (jego faktycznych efektów) w stosunku do założeń. Odnosi się to do efektów długoterminowych, zawartych w celach programu. Dokonywana będzie przy pomocy opracowanych wskaźników.

Na ocenę programu znaczący wpływ ma czynnik społeczny – ocena środowisk osób niepełnosprawnych.

Zadanie monitorowania programu oraz jego ewaluacji przypada Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach, Powiatowemu Urzędowi Pracy w Pyrzycach oraz Pełnomocnikowi Starosty ds. Zdrowia i Opieki Społecznej.